

RĪGAS BRĪVOSTAS PĀRVALDE VALDES LĒMUMS

22.03.2024.

Nr.27
(prot.nr.4, p.7.)

Par grozījumiem “Rīgas ostas maksās”

Izskatot jautājumu par grozījumiem Rīgas ostas maksās, kā arī Rīgas brīvostas pārvaldnieka vietnieka ostas attīstības jautājumos E.Sūnas 13.03.2024. ziņojumu, Rīgas brīvostas valde **konstatēja**:

Rīgas brīvostas pārvalde kā publisko tiesību subjekts, veicot Ostu likuma 7.panta otrās daļas 1.punktā noteiktā valsts pārvaldes funkciju, kas paredz noteikt ostas maksu un tarifu robežlīmeņus šā likuma 15.pantā minētajiem pakalpojumiem (maksu par tauvošanas darbu izpildi, par dzeramā ūdens piegādi, par atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanu) ir izstrādājusi grozījumus Rīgas ostas maksās, kas apstiprinātas ar Rīgas brīvostas valdes 2020.gada 19.novembra lēmumu Nr.105 (ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 2022.gada 23.decembra lēmumu Nr.98 un 2023.gada 6.jūlija lēmumu Nr.59).

Saskaņā ar Rīgas ostu maksu 3.punktu Rīgas ostā ir noteikta kanāla maksa, piestātnes maksa, sanitārā maksa, pasažieru maksa un mazo kuģu maksa. Kanāla maksa tiek piemērota par kuģošanas infrastruktūras un visu ar to saistīto pakalpojumu izmantošanu. Tādējādi kanāla maksa šobrīd attiecas arī uz loču pakalpojumu, kuru saņem gandrīz visi ostā ienākošie kuģi.

Ostu likuma 13.panta pirmās daļas 2. un 9.punkts paredz, ka Latvijas ostās var noteikt gan kanāla maksu, gan loču maksu. Vēsturiski (līdz 01.01.2006.) atsevišķa loču maksa pastāvēja arī Rīgas ostā. Pašlaik gan kanāla maksa, gan loču maksa tiek piemērota kuģiem Ventspils ostā un Liepājas ostā, kurās, tāpat kā Rīgā, loču pakalpojumu nodrošina ostu pārvaldes.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 4.februāra noteikumu Nr.77 “Rīgas brīvostas noteikumi” 40. un 41.punktu loča pakalpojumi Rīgā ir obligāti visiem kuģiem (ienākot, izejot un pārtauvojoties), kuru garums ir 50 m vai vairāk, kā arī visiem tankkuģiem un pasažieru kuģiem neatkarīgi no to garuma. No loča pakalpojuma var atbrīvot tikai tos kuģus, kuru kapteiņi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmuši attiecīgu sertifikātu vai ostas kapteiņa atļauju (ostas flotes un iekšējo ūdeņu kuģiem).

Loču pakalpojuma kopējais apjoms ir tieši saistīts ar kuģu satiksmes intensitāti. Lai arī pēdējos gados līdz ar izmaiņām kravu plūsmās kuģu ienācienu skaits Rīgā ir samazinājies, loču pakalpojumu apmērs joprojām ir vērtējams kā liels, un tas saistīts ar nozīmīgiem resursiem.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/352 (2017. gada 15. februāris), ar ko izveido ostas pakalpojumu sniegšanas sistēmu un kopīgos noteikumus par ostu finanšu

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts
ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Rīgas brīvostas pārvalde

pārredzamību (turpmāk - Regula) attiecas arī uz loču pakalpojumu. Regulas 12.panta otrā daļa pieļauj pakalpojuma maksu iekļaut ostas maksās (kā tas ir Rīgas ostā pašlaik), vienlaikus nosakot, ka tādā gadījumā pakalpojuma sniedzējs nodrošina, lai ostas pakalpojuma lietotājs joprojām varētu viegli identificēt šī ostas pakalpojuma maksas apjomu.

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir sagatavoti grozījumi Rīgas ostas maksās, kas paredz atsevišķu loču maksu, vienlaikus samazinot likmes kanāla maksai.

Atsevišķas loču maksas ieviešana ļaus Rīgas brīvostas pārvaldei ne tikai efektīvāk vadīt ar pakalpojumu saistītās izmaksu/ieņēmumu plūsmas, bet arī ostas klientiem sekmēs labāku pārskatāmību par to, cik izmaksā šāds pakalpojums. Loču pakalpojuma organizatoriskie un attiecināmo izmaksu aspekti katrā ostā ir atšķirīgi, un pamatā klientus interesē kopējās ostas apmeklējuma izmaksas, tomēr atdalīta pakalpojuma maksa ļaus pakalpojuma saņēmējam arī salīdzināt situāciju dažādās ostās. Tas attiecas ne tikai uz Latvijas ostām, bet arī gadījumiem, kad loču pakalpojuma sniedzējs nav ostas pārvalde (kā tas ir Igaunijas, Somijas un citu valstu ostās).

Grozījumi Rīgas ostas maksās paredz noteikt loču maksas pamata likmi 0,15 EUR/GT apmērā. Speciālas likmes noteiktas pasažieru kuģiem, kara kuģiem, kā arī konteinerkuģiem par pirmo pārtauvošanos, jo līdz šim Rīgas ostas maksās minētajiem kuģiem tika piemērotas speciālas kanāla maksas likmes. Grozījumi paredz līnijkuģiem noteiktās atlaides turpmāk piemērot arī loču maksai.

Loču maksas likmes aprēķins veikts saskaņā ar tādu pašu metodiku, kāda ir izmantota iepriekš, nosakot ostas maksu likmes – tiek ņemtas vērā vidējās ar pakalpojuma sniegšanu saistītās tiešās izmaksas (uzturēšana un apsaimniekošana), pamatlīdzekļu nolietojums, plānotie ieguldījumi attīstībā, pieskaitāmās izmaksas, kā arī informācija par kuģu satiksmes intensitāti.

Rīgas ostu maksu grozījumi ietver arī izmaiņas attiecībā uz atlaižu piešķiršanu kuģiem, kas izmanto videi draudzīgāku degvielu.

Rīgas ostu maksu 51.punkts paredz 5% atlaidi no kanāla maksas kuģiem, kas kā dzinēju degvielu izmanto sašķidrināto dabasgāzi. Pēdējos gados kuģu būves nozare meklē aizvien jaunas iespējas alternatīvas degvielas izmantošanai, lai pēc iespējas mazinātu kuģu satiksmes negatīvo ietekmi uz vidi. Līdz ar to sagaidāms, ka aprītē pamazām aizvien vairāk ienāks kuģi, kas kā degvielu izmanto citus “zaļās” enerģijas veidus. Ostu pārvaldes, lai sekmētu šādu kuģu skaita pieaugumu, tradicionāli izmanto iespēju piešķirt atlaides no ostas maksām. Ņemot vērā šādas kuģu tehnoloģiju attīstības/ieviešanas tendences, Rīgas brīvostas pārvaldei ir lietderīgi pārskatīt Rīgas ostu maksās līdz šim ietvertos stimulus (atlaides) kuģu operatoriem, lai veicinātu videi draudzīgāku kuģu izmantošanu kravu pārvadājumos uz Rīgas ostu, jo ilgtermiņā šādi tiks veicināta arī Rīgas ostas klimata neitralitātes mērķu sasniegšana.

Rīgas ostu maksu grozījumi paredz papildināt videi draudzīgākas jeb “zaļās degvielas” veidu uzskaitījumu (metanols, amonjaks, ūdeņradis), gan arī nosaka augstāku kanāla maksas un loču maksas atlaides likmi, t.i., 10% atlaidi kuģiem, kuri izmanto “zaļo degvielu”.

Rīgas brīvostas pārvalde 2024.gada 4.martā ir nosūtījusi Rīgas ostu maksu grozījumu projektu Biedrībai “Rīgas brīvostas padome”, konteinerlīniju pārstāvjiem, ostā strādājošajām kuģu aģentēšanas komercsabiedrībām, kā arī ostas stividorkompānijām ar lūgumu iepazīties ar Rīgas ostu maksu grozījumiem un sniegt savus priekšlikumus līdz 2024.gada 12.martam.

Līdz 2024.gada 12.martam Rīgas brīvostas pārvalde saņēma komentārus no divām kuģu aģentēšanas komercsabiedrībām. Abos gadījumos tika norādīts, ka loču maksas ieviešana sarežģīs kuģu aģentiem dokumentu noformēšanu (krastaprūpes rēķinos būs jāiekļauj jauna maksu pozīcija), vienlaikus aģenti atzīmēja, ka neiebilstu pret ostas maksu tarifu palielināšanu. Abām kuģu aģentēšanas komercsabiedrībām tika nosūtīta atbilde ar detalizētāku situācijas izskaidrojumu.

2024.gada 21.martā Rīgas brīvostas pārvalde ir saņēmusi Biedrības “Rīgas brīvostas padome” vēstuli, kurā norādīts, ka Biedrība ir apspriedusi “Rīgas ostas maksas” grozījumu projektu un neiebilst pret plānotajām izmaiņām.

Ostu likuma 13. panta trešā daļa paredz, ka ostas maksas paaugstinājumi stājas spēkā ne agrāk kā divus mēnešus pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Ievērojot minēto, un pamatojoties uz Ostu likuma 7.panta otrās daļas 1.punktu, 13.panta pirmās daļas 2. un 9.punktu un trešo daļu, Rīgas brīvostas likuma 6.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2023.gada 23.maija noteikumiem Nr.256 “Kārtība, kādā ostu pārvalde nosaka ostas maksas, to atvieglojumus un atbrīvojumus, kā arī ostas pakalpojumu tarifu robežlīmeņus” 18.punktu, ņemot vērā Rīgas brīvostas valdes 2020.gada 19.novembra lēmumu Nr.105 “Par Rīgas ostas maksu apstiprināšanu”, izskatot iesniegtos materiālus un Rīgas brīvostas pārvaldnieka vietnieka ostas attīstības jautājumos 2024.gada 3.marta ziņojumu par grozījumiem “Rīgas ostas maksās”,

Rīgas brīvostas valde nolemj:

1. Apstiprināt grozījumus “Rīgas ostas maksās” saskaņā ar pielikumu.

Šo lēmumu viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas var apstrīdēt Satiksmes ministrijā [Administratīvā procesa likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Valdes priekšsēdētājs

S.Šteins

APSTIPRINĀTI
ar Rīgas brīvostas valdes
2024.gada 22.marta
lēmumu Nr.27 (prot. Nr. 4, p.7.)

Grozījumi Rīgas ostas maksās

Izdoti saskaņā ar Ostu likuma 13.panta trešo daļu
un 15.panta pirmo un otro daļu

Izdarīt Rīgas ostas maksās (apstiprinātas ar Rīgas brīvostas valdes 2020.gada 19.novembra lēmumu Nr.105 (prot. Nr.16, p.1) ar grozījumiem, kas apstiprināti ar Rīgas brīvostas valdes 2022.gada 23.decembra lēmumu Nr.18 (prot. Nr.18, p.1), un grozījumiem, kas apstiprināti ar 2023.gada 6.jūlija lēmumu Nr.59 (prot. Nr.13, p.6), šādus grozījumus:

1. Izteikt 3.punktu šādā redakcijā:

“3. Ostā ir noteiktas šādas maksas:

3.1. Kanāla maksa;

3.2. Loču maksa;

3.3. Piestātnes maksa;

3.4. Sanitārā maksa;

3.5. Pasažieru maksa;

3.6. Mazo kuģu maksa.”

2. Izteikt 21.punktu šādā redakcijā:

“21. Kanāla maksu piemēro atsevišķi par katru kuģa:

21.1. ienākšanu ostā;

21.2. izešanu no ostas.”

3. Izteikt 22.punktu šādā redakcijā:

“22. Konteinerkuģiem, refrižerorkuģiem, ro-ro kuģiem, pasažieru kuģiem, pasažieru-kravas kuģiem un kruīza kuģiem, ienākot ostā un izejot no ostas, kanāla maksu aprēķina pēc šādām likmēm:

22.1. konteinerkuģim 0.323 EUR/ GT;

22.2. refrižerorkuģim un ro-ro kuģim 0.097 EUR/GT;

22.3. kruīza kuģim, pasažieru kuģim un pasažieru-kravas kuģim – 0.055 EUR/GT;

22.4. pasažieru kuģiem un pasažieru-kravas kuģiem, kas kursē kuģošanas līnijā, kuras grafiks paredz vismaz 350 kuģu ienācienus kalendārajā gadā, 0.047 EUR/GT.”

4. Izteikt 23.punktu šādā redakcijā:

“23. Tankkuģiem, specializētajiem kuģiem un pārējiem kuģiem, izņemot Noteikumu 22.punktā nosauktos kuģus, ienākot ostā vai izejot no ostas ar kravu, kanāla maksu aprēķina pēc šādām likmēm:

23.1. tankkuģim 0.931 EUR/GT;

23.2. specializētajam kuģim 0.354 EUR/GT;

23.3. pārējiem kuģiem 0.836 EUR/GT.”

5. Izteikt 24.punktu šādā redakcijā:

“24. Tankkuģiem, specializētajiem kuģiem un pārējiem kuģiem, izņemot Noteikumu 22.punktā nosauktos kuģus, ienākot ostā vai izejot no ostas bez kravas vai ar tranzīta kravu, kanāla maksu aprēķina pēc šādām likmēm:

24.1. tankkuģim 0.460 EUR/GT;

24.2. specializētajam kuģim 0.114 EUR/GT;

24.3. pārējiem kuģiem 0.354 EUR/GT.”

6. Izteikt 25.punktu šādā redakcijā:

“25. Ienākot ostā un izejot no ostas, ja apmeklējuma laikā nav veiktas kravas un/vai pasažieru operācijas, kanāla maksu aprēķina pēc šādām likmēm:

25.1. konteinerkuģim 0.096 EUR/GT;

25.2. refrīžeratorkuģim, ro-ro kuģim un specializētajam kuģim 0.056 EUR/GT;

25.3. pasažieru kuģim un pasažieru-kravas kuģim 0.050 EUR/GT;

25.4. pārējiem kuģiem 0.132 EUR/GT.”

7. Izslēgt 26.punktu.

8. Izslēgt 27.punktu.

9. Izslēgt 28.punktu.

10. Papildināt Noteikumus ar nodaļu 2.1.¹ “Loču maksa”.

11. Papildināt nodaļu 2.1.¹ “Loču maksa” ar 28.¹, 28.², 28.³ un 28.⁴ punktu šādā redakcijā:

“28.¹ Loču maksu piemēro atsevišķi par katru kuģa:

28.¹1. ienākšanu ostā;

28.¹2. pārtauvošanu;

28.¹3. iziešanu no ostas.

28.² Loču maksu aprēķina pēc šādām likmēm:

28.²1. kruīza kuģim, pasažieru kuģim un pasažieru-kravas kuģim – 0.055 EUR/GT;

28.²2. pasažieru kuģim un pasažieru-kravas kuģim, kas kursē kuģošanas līnijā, kuras grafiks paredz vismaz 350 kuģu ienācienus kalendārajā gadā - 0.047 EUR/GT;

28.²3. pārējiem kuģiem, izņemot Noteikumu 28.²4. apakšpunktā minēto gadījumu – 0.15 EUR/GT;

28.²4. līniju kuģim par pirmo kuģa pārtauvošanu kuģa papildu iekraušanai vai izkraušanai 0.036 EUR/GT.

28.³ Ja kuģis neizmanto loci saskaņā ar tā kapteinim izsniegtu sertifikātu par atbrīvošanu no pienākuma izmantot loča pakalpojumus, loču maksa tiek piemērota 50% apmērā no Noteikumu 28.² punktā noteiktajām likmēm.

28.⁴ Ja pēc loča ierašanās pakalpojuma sniegšanas vietā, kuģa kapteinis loča pakalpojumu atceļ, loču maksa tiek piemērota 50% apmērā no Noteikumu 28.² punktā noteiktajām likmēm. Par loča pakalpojuma atcelšanu kuģa kapteinim jāinformē Kuģu satiksmes vadības centrs.”

12. Izteikt 44.punktu šādā redakcijā:

“44. Ja kuģis, atrodoties ostā, no kuģa neatkarīgu apstākļu vai force majeure apstākļu rezultātā tiek pārtauvots uz citu piestātņi, kuģis ir atbrīvots no piestātnes maksas par tās izmantošanu un loču maksas par pārtauvošanu uz šo piestātņi.”

13. Izteikt 45.¹ apakšpunktu šādā redakcijā:

“45.¹ Ja kara kuģi izmanto loča pakalpojumus, tie maksā loču maksu 0.026 EUR/GT.”

14. Izteikt 46.punktu šādā redakcijā:

“Tankkuģi, kas tiek izmantoti bunkurēšanas pakalpojumu sniegšanai, ir atbrīvoti no loču maksas par kuģa pārtauvošanu ostas pakalpojumu sniegšanas laikā un piestātnes maksas, ja pie piestātnes netiek veiktas kravas operācijas.”

15. Papildināt 47.punktu pēc vārdiem “kanāla maksas” ar vārdiem “loču maksas”.

16. Papildināt 48.punktu pēc vārdiem “kanāla maksas” ar vārdiem “loču maksas”.

17. Izteikt 49.punktu šādā redakcijā:

“49. Zvejas kuģim piemēro atlaidi 50 % apmērā no kanāla maksas, loču maksas un piestātnes maksas.”

18. Izteikt 50.punktu šādā redakcijā:

“50. Kuģiem, kuriem ir izsniegts Green Award Certificate, kanāla maksai un loču maksai piemēro 5 % atlaidi.”

19. Izteikt 51.punktu šādā redakcijā:

“51. Kuģim, kas kā dzinēju degvielu izmanto sašķidrīnāto dabasgāzi (LNG – Liquefied natural gas – angļu val.), metanolu, amonjaku, ūdeņradi kanāla maksai un loču maksai piemēro 10 % atlaidi”.

20. Izslēgt 51.¹ punktu.

Grozījumi Rīgas ostas maksās stājas spēkā 2024.gada 1.jūnijā.